

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кж-08-000 072
Бања Лука, 29.5.2008. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Горане Микеш, као предсједника вијећа, Драгомира Миљевића и Слободана Милашиновића као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против оптуженог М. Д., због кривичног дјела тешког убиства из члана 149. став 1. тачка 5. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалбама Окружног тужиоца из Источног Сарајева и браниоца оптуженог мр М. Д.1, адвоката из Б. Л., изјављеним против пресуде Окружног суда у Источном Сарајеву број 014-0-К-07-000 005 од 11.2.2008. године, у сједници вијећа којој су присуствовали Замјеник Главног Републичког тужиоца Бранка Милошевић, оптужени и његов бранилац, донио је 29.5.2008. године

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба браниоца оптуженог М. Д., док се жалба Окружног тужиоца уважава, пресуда Окружног суда у Источном Сарајеву број 014-0-К-07-000 005 од 11.2.2008. године, преиначава у одлуци о казни тако што се оптужени М. Д. за кривично дјело тешког убиства из члана 149. став 1. тачка 5. Кривичног закона Републике Српске за које је том пресудом оглашен кривим, осуђује на казну затвора у трајању од 16 (шеснаест) година, у коју му се по члану 44. став 1. Кривичног закона Републике Српске урачунава вријеме проведено у притвору од 9.11.2006. године, па надаље.

У преосталом дијелу, првостепена пресуда остаје неизмјјењена.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Источном Сарајеву број 014-0-К-07-000 005 од 11.2.2008. године, оптужени Д. М. је оглашен кривим због кривичног дјела тешког убиства из члана 149. став 1. тачка 5. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), и за то дјело осуђен на казну затвора у трајању од 14 (четрнаест) година.

У изречену казну му је на основу члана 44. став 1. КЗ РС урачунато вријеме проведено у притвору од 9.11.2006. године, па надаље.

На основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП), обавезан је да накнади трошкове кривичног поступка у износу од 19.294,00 КМ те паушални износ од 300,00 КМ.

На основу члана 108. став 3. ЗКП-а оштећени Ј. Ф. и В. су са имовинскоправним захтјевом у цјелини упућени на парницу.

Против те пресуде благовремено су изјавили жалбу Окружни тужилац из Источног Сарајева и бранилац оптуженог.

Окружни тужилац првостепену пресуду побија само због одлуке о казни и предлаже да се та пресуда преиначи и оптуженом изрекне казна затвора у дужем временском трајању.

Бранилац оптуженог побија првостепену пресуду због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона, те одлуке о казни и трошковима кривичног поступка. Предлаже да се жалба уважи, побијана пресуда укине и одреди одржавање претреса пред Врховним судом Републике Српске, или да се та пресуда преиначи у правној оцјени дјела и радње оптуженог квалификује као поступање оптуженог у границама нужне одбране или у границама путативне нужне одбране и оптужени ослободи од оптужбе, односно да се та радња квалификује као два кривична дјела нехатног лишења живота из члана 152. КЗ РС, односно да се оптужени блаже казни за почињено кривично дјело.

Одговори на жалбе нису поднесени.

У сједници вијећа Замјеник Главног Републичког тужиоца је изложила жалбу Окружног тужиоца из Источног Сарајева и у свему остала код навода и приједлога из те жалбе, а бранилац оптуженог је такође излажући своју жалбу остао код навода и приједлога из исте.

Разматрајући жалбе, са основа побијања првостепене пресуде и разлоге које жалбе износе за те основе побијања, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Битна повреда одредаба кривичног поступка на коју указује жалба браниоца оптуженог по оцјени овога суда није почињена, нити жалба за тај основ побијања износи аргументацију из које би се могло видјети да је та повреда учињена. Наиме, разлози које је дала побијана пресуда, а из којих произилази да оптужени у околностима како су оне описане у изреци те пресуде није поступао у нужној одбрани, у путативној нужној одбрани, нити у прекорачењу нужне одбране су и за овај суд прихватљиви, па се приговори да пресуда није дала ваљане разлоге о тим одлучним чињеницама, не могу прихватити. Побијана пресуда је наиме изнијела садржај свих проведених доказа и оцјенила их на начин како то прописује одредба члана 296. став 7. ЗКП-а. Из потпуне и правилне оцјене тих доказа пресуда је извела коначан и исправан закључак да оптужени Д. М. није поступао у нужној одбрани, ни у путативној нужној одбрани, па ни у прекорачењу, јер у вријеме доношења

смртоносних повреда оштећенима М. Ф. и М. на оптуженог није вршен никакав напад, па када таквог напада нема, онда се оптужени и не може позивати на поступање у нужној одбрани. У околностима догађаја како је описан у изреци побијане пресуде, оптужени није ни могао погрешно држати да је нападнут и да би му, по том основу припадало право да одбије напад, јер и из исказа његове кћерке, свједокиње В. Д. произилази да је она након што је чула лупање на прозор изашла из куће и да је у близини куће примјетила оштећеног М. Ф.1 и упитала га “јеси ли то ти Ф.”, а оптужени је већ био изашао из куће са ножем у руци и те речи своје кћерке В.1 је могао чути, па како и из његовог свједочења у властитом предмету произилази да је он познавао породицу Ф.1 са којом је прије овог догађаја био у добрим односима, онда нема никакве сумње да је могао и претпоставити, а камоли бити убјеђен, да се на њега или на његову имовину од оштећених предузима било какав противправан напад. Ово поготово што се оптужени са ножем у руци упутио поред куће у правцу силуете коју је примјетио, а након тога је ножем оштећеном М. Ф., нанио у предјелу леђа смртоносне повреде. Све то говори у прилог правилном закључку побијане пресуде, да овај оштећени, у вријеме када му оптужени задаје ножем ударце у предјелу леђа, на њега није вршио никакав противправни напад. Када оштећени М. Ф.1 креће у правцу у коме се претходно упутио оптужени, он и овом оштећеном задаје ножем ударац у врат са пресецањем вратне артерије, од којих повреда а због искрварења наступа смрт, онда нема никакве сумње да ниједан од оштећених није вршио никакав противправни напад на оптуженог, па се позивање овога да је поступао у границама нужне одбране се не може прихватити. Ово поготово и због тога што је увиђајем на лицу мјеста утврђено да ниједан од оштећених нису имали никакав предмет који би био подобан за напад, нити су се пред кућом оптуженог нашли у вријеме догађаја да би напали овога или неког од чланова његове породице. Побијана пресуда је исправно ријешила и питање стварног мотива доласка оштећеног М.1 до куће оптуженог, а то је образложила наводима да је овај оштећени био у блиским односима са супругом оптуженог М. Д., што произилази не само из исказа ове свједокиње, већ и из исказа свједока К. Б. и сина оштећеног М.1, свједока В. Ф. Наиме, свједокиња К. Б. је исказала да је прије овог догађаја када је одлазила кући оштећеног М.1 примјетила да оптужени Д. касно ноћу хода испред своје куће, то је примјетила два пута па је за то питала М.1 и овај јој је одговорио “пусти М.2, то је љубоморан човјек, излази да види ко му довлачи жену са посла”. Свједок В. Ф. је исказао да му је једном приликом оптужени, на око два мјесеца прије тога догађаја пред продавницом у насељу В. када га је срео рекао “мали, реци оцу нек се клони моје жене”. Из исказа ова два свједока, а уз несумњиво утврђену чињеницу да је оштећени М. Ф. критичног дана, непосредно прије догађаја био на слави код Г. М., да је био у тешком пијаном стању, што је утврђено налазом вјештачења алкохола, да је у таквом стању и свратио поред куће оптуженог, упућује на несумњив закључак да је мотив његовог доласка (поготово што долази иза поноћи), било настојање односно жеља да се сретне са супругом оптуженог. Када је ријеч о томе зашто се на мјесто догађаја нашао и оштећени М. Ф.1, М.1 син, та је чињеница на главном претресу пред првостепеним судом несумњиво утврђена. Овај оштећени је наиме, сазнавши да се његов отац М.1 није вратио кући са славе на коју је отишао, упутио у правцу из кога је он требао доћи, па се тако и нашао на лицу мјеста.

Ситуација када нема очевидаца догађаја осим свјedoкиње В. Д., кћерке оптуженог (сазнања свјedoка саслушаних у поступку пред првостепеним судом се односе на околности последице догађаја), намеће потребу одговора на питање зашто су оптужени и његова кћерка В.1 уопште излазили из куће. Обоје су потврдили да су чили лупање на прозор, односно тупкање на прозор, па се може прихватити да су њихови искази када је о овој тврдњи ријеч тачни. Ово због тога што се на другачији начин њихово појављивање испред куће, не може рационално објаснити. Међутим, речено је већ да је свјedoкиња В.1 примјетила оштећеног М. Ф.1, упитавши га “јеси ли то ти Ф.” што је оптужени могао чути. У том часу никакав напад на оптуженог није вршен, а након тога се оптужени упућује у правцу силуете и тада наноси смртоносне повреде оштећеном М.1. Када према тврдњи свјedoкиње В. Д., оштећени М. креће у правцу оптуженог, овај и њему, наноси смртоносне повреде, па смрт обојице оштећених наступа као последица искрварења проузрокованог повредама нанесеним убодима ножем. Нема дакле никаквог напада ни од једног од оштећених. Лупање на прозор односно тупкање се не може сматрати нападом, који би захтјевао адекватну одбрану, а и то је престало након изласка оптуженог из куће са ножем у руци.

Све то говори да су чињенична утврђења побијане пресуде, супротно наводима жалбе браниоца, потпуна и правилна, да се та утврђења не могу довести у сумњу приговорима ове жалбе, па како је оптужени два лица лишио живота, његове радње описане у изреци побијане пресуде исправно су правно квалификоване као кривично дјело тешког убиства из члана 149. став 1. тачка 5. КЗ РС. Дакле, кривични закон је правилно примјењен, па жалбени приговор повреде кривичног закона на штету оптуженог није основан.

Неосновани су жалбени приговори да би радње оптуженог онако како су описане у изреци побијане пресуде требало квалификовати као два кривична дјела нехатног лишења живота из члана 152. КЗ РС, а ово због тога што је у изнесеним разлозима ове пресуде изнесена аргументација из које произилази да су у поступању оптуженог остварена битна обиљежја кривичног дјела за које је и осуђен.

Жалба браниоца побија првостепену пресуду и због одлуке о трошковима кривичног поступка, истичући тешке имовинске прилике оптуженог, али ту тврдњу не поткрепљује никаквим доказима, нити су у том правцу докази извођени на главном претресу, па ни у том основу побијања жалба није основана. Уосталом, када је о трошковима кривичног поступка ријеч првостепени суд је овлашћен да на основу члана 99. став 4. донесе посебно рјешење којим оптуженог ослобађа од плаћања трошкова кривичног поступка.

Првостепену пресуду обје жалбе побијају због одлуке о казни.

Жалба браниоца оптуженог казну изречену првостепеном пресудом сматра престојом, и уз алтернативне приједлоге одлука поводом жалбе, предлаже и преиначење у одлуци о казни и изрицање блаже казне, док жалба тужиоца изречену казну сматра непримјереној тежини почињеног дјела околностима под којима је она почињена као и степену кривичне одговорности оптуженог и залаже се за изрицање казне затвора у дужем трајању.

Жалба браниоца оптуженог није основана, док је жалба Окружног тужиоца основана.

За кривично дјело тешког убиства из члана 149. став 1. тачка 5. КЗ РС за које је оптужени оглашен кривим, прописана је казна затвора најмање 10 година, или казна дуготрајног затвора.

Полазећи од одредбе члана 37. КЗ РС која прописује услове и околности од значаја за одмјеравање казне, жалба Окружног тужиоца основано указује да се казном затвора у трајању од 14 (четрнаест) година коју добијана пресуда изриче оптуженом, не може остарити сврха кажњавања прописана у одредби члана 28. КЗ РС и то с аспекта посебне (специјалне), тако и с аспекта опште (генералне) превенције. Наиме, иако је првостепени суд на страни оптуженог утврдио само олакшавајуће околности, основано се у жалби тужиоца истиче да је при одмјеравању казне требало цијенити и упорност оптуженог која се огледа у томе да је оштећеном М. Ф. задао више удараца ножем (с леђа и сприједа), а исувише је дат велики значај досадашњој неосуђиваности оптуженог. И по оцјени овога суда неосуђиваност у конкретном случају, када је о овако тешком кривичном дјелу ријеч, нема онај значај какав иначе има неосуђиваност у кривичном поступку, јер жалба и то основано наглашава, највећи број грађана у току свога живота никада не почине кривично дјело убиства, а поготово не тешког убиства. Стога је овај суд, прихватајући основаним приговоре жалбе Окружног тужиоца да је оптуженом изречена преблага казна, ту жалбу уважио и преиначио првостепену пресуду, тако што је оптуженом изрекао казну затвора у трајању од 16 (шеснаест) година, налазећи да је мјера те казне у свему примјерена тежини почињеног дјела, степену кривичне одговорности оптуженог и околностима под којима је дјело почињено. Овом казном ће се, по оцјени овог суда у свему остварити сврха кажњавања прописана одредбом члана 28. КЗ РС.

Из свих наведених разлога одлучено је као у изреци ове пресуде на основу члана 320. став 1. ЗКП-а.

Записничар

Софија Рибич

Предсједник вијећа

Горана Микеш

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић